

РАТКО ДУЕВ
Филозофски факултет
Скопје, Македонија

Поминаа пет години од смртта на акад. Петар Хр. Илиевски (1920–2013 г). Многу пати напоменав дека за неговото дело и личност ќе расправаат многумина во иднина, бидејќи секој човек може да создаде историја, но само големите луѓе можат да ја испишат. Многумина му замеруваа, но тој никогаш не отстапи од своите начела, ниту кога го прогласуваа за херој и гениј, ниту, пак, кога го сметаа за предавник. Неговите дела остануваат како споменик на еден научник од светски ранг, чија големина и значење за нашата држава и народ уште долго ќе бидат предмет на анализи и расправи.

Како професор знаеше да го извлече најдоброто од своите ученици да ги забележи нивните афинитети и да ги насочи нивните истражувања кон одредена цел. Така во обидот да ги спои моите два животни интереси – класичната филологија (особено доцното бронзено доба и архајскиот период во Егејот) и музиката, тој во 2000 г. ми предложи наслов за магистерска теза Музиката во најраниот хеленски период, во време кога работев на неколку проекти во МАНУ, водени од него, сметајќи дека работата на оваа малку истражувана тема во светот, а особено во нашата средина, мошне ќе одговара на моите научни интереси. Истражувањата најдоа на многу проблеми поради недостигот од соодветна литература во нашата средина, особено во поглед на преводот на називите на древните музички инструменти и на нивните делови, на македонски јазик. Сметав дека најголема помош за разрешување на многуте проблеми ќе ми даде македонскиот превод на Светото Писмо каде се спомнати речиси сите древни инструменти од источниот Медитеран. Моето истражување ме доведе до необични сознанија и за мојот професор. За многу работи тој не сакаше да зборува, а и многумина го игнорираа неговото значење. По создавањето на независната македонска држава, заедно со проф. Б. Бошкоски во 1952 г. го преведуваат Светото евангелие, по што во македонските цркви почнува да одекнува богослужба на македонски јазик. Малкумина знаат дека Професорот ги водел преговорите за осамостојување на МПЦ од СПЦ.

Кога на мојот Професор му го соопштив мојот интерес дека сакам да го истражувам начинот на кој што се создавале култовите во Егејот, за судирот на двата верски концепта за небото и земјата тој ми спомна една интересна случка од неговиот живот. Во неговите млади години, при една посета на покојниот професор Милан Будимир во Белград, со кого имал обичај при прошетките на

Авала да зборува за научни теми кои го интересирале, тој му спомнал на професорот М. Будимир дека сака да ја истражува античката религија. Одговорот, всушност советот, на професорот М. Будимир бил дека човек може да се занимава со религија дури откако ќе замине во пензија. Тој не успеа да ме разубеди во мојата намера ниту, пак, јас тогаш ја разбрав пораката која ми ја пренесе преку зборовите на професорот Милан Будимир. Како што минуваа годините, соочувањето со проблемите, огромната литература, која е резултат на големиот интерес што го будела оваа проблематика ширум светот, напорите да се разрешат и разберат многуте процеси, и покрај големата љубов за истражување на оваа тема, постојано ми одсвонуваа зборовите на Професорот. Пораката ја разбрав.

Тивко, ненаметливо ми ги отвораше сите порти на мојот напредок во науката и ми ја всади љубовта кон неа, но и го прелеа сопствениот научен дух, полн со строги начела: одговорност, пожртвуваност, неуморност, упорност, самокритичност и начелото како научно и аргументирано да се брани и сака сопствената татковина.

Gratias tibi ago!

